

18.8.2017

842/00.02.023.0230/2017

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

HSY:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUUTTAMISESTA

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä kiittää otsikossa mainitusta lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Pääkaupunkiseudun energiantuotantolaitosten (Helen Oy, Vantaan Energia Oy ja Fortum Power and Heat Oy) ympäristöluvuissa edellytetään ilmanlaadun tarkkailua. Tämä tarkkailu toteutetaan yhteistarkkailuna osana HSY:n yleistä ilmanlaadun seurantaa pääkaupunkiseudulla. Sopimus sisältää sekä voimalaitosten että vara- ja huippulämpökeskusten ilmanlaadun veloitettarkkailun. Energialaitokset toimittavat päästötiedot HSY:lle, joka raportoi ne ilmanlaadun vuosiraportissaan. Päästötietojen saaminen myös keskisuurista energiantuotantolaitoksista auttaa saamaan entistä tarkemman kuvan alueen kokonaispäästöistä. Tästä on hyötyä mm. ilmanlaadun mallinnuksessa ja ilmanlaatuennusteiden kehittämisessä. HSY pitää hyvänä kehityksenä sitä, että myös keskisuuria energiantuotantolaitoksia koskevat tiedot julkaistaan avoimessa tietoverkossa, jolloin kansalaiset ja sidosryhmät saavat tietoja käyttöönsä helposti ja maksutta.

Esityksen 106 f §:ssä säädetään ilmansuojelusuunnitelman laatimiseen liittyvästä arviosta. Jos ilmanlaadun raja-arvot ylittyvät ja kunta joutuu laatimaan ilmansuojelusuunnitelman, sen olisi arvioitava tarve soveltaa ko. kunnan alueella sijaitseviin keskisuuriin energiantuotantolaitoksiin direktiivissä asetettuja päästöraja-arvoja tiukempia raja-arvoja, mikäli kyseisten raja-arvojen soveltaminen auttaisi tehokkaasti ja huomattavasti parantamaan ilmanlaatua. Helsingin keskustassa typpidioksidin vuosiraja-arvo ylittyy edelleen, ja kaupunki on ottanut käyttöön uuden ilmansuojelusuunnitelman vuosille 2017-2024. HSY laati suunnitelman tausta-aineiston, johon sisältyi arvio päästöistä ja ilmanlaadun kehityksestä sekä ilmanlaatumallinnus eräisiin katukuiluukohteisiin vuoteen 2024.

Jos typpidioksidin vuosiraja-arvo uhkaa ylittyä edelleen vuoden 2024 jälkeen, 106 f §:n mukainen arvio olisi tehtävä. Tämä on epätodennäköistä, koska typpidioksidipitoisuudet ovat jatkuvasti laskeneet ja suunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen alentaa edelleen pitoisuuksia. Jos arvion tekeminen kuitenkin tulisi ajankohtaiseksi, se laadittaisiin HSY:ssä käyttäen apuna Ilmatieteen laitoksen päästöjen leviämismallinnusta, joka osoittaa eri päästölähteiden vaikutuk-

sen pääkaupunkiseudun ilmanlaatuun. Merkittävimmät epäpuhtauksien päästölähteet pääkaupunkiseudulla ovat autoliikenne, energiantuotanto ja tulisijojen käyttö. Energiantuotannon päästöt purkautuvat korkeista piipuista, joten ne leviävät laajalle alueelle eivätkä yleensä aiheuta korkeita pitoisuuksia hengitysilmassa. Energiantuotannon vaikutus nykyisiin vuosiraja-arvon tyypidioksidipitoisuuksiin on pieni vaikka pääkaupunkiseudun typenoksidipäästöistä lähes puolet tulee energiantuotannosta.

Vesihuollon käytössä olevat energiatuotantolaitokset ovat tyypillisesti pieniä tai keskiuuria laitoksia, joiden toiminta on osa ympäristöluvan varaisen jätevedenpuhdistamoiden toimintakokonaisuutta. Laitokset tuottavat energiaa mädätysprosessissa tuotetun fossiilittoman biokaasun avulla. Direktiivissä esitetty päästötaso on juuri ja juuri saavutettavissa ns. uuden sukupolven kaasumootoreilla (2010-luvun kaasumootorisukupolvi). Päästötavoitteista NO_x:t ovat lähimpänä vaatimustason ylärajaa. Vanhemmat vielä käytössä olevat kaasumootorit 1990- ja 2000-luvuilta eivät vaadittuja NO_x:n päästötasoja todennäköisesti saavuta, mutta direktiivin suoma siirtymäaika on tältä osin kohtuullinen ja teknistaloudellinen käyttöikä on ko. laitoksilla joka tapauksessa päättymässä ennen vuotta 2025.

Varavoimalla on merkittävä yhteiskunnallinen vaikutus poikkeus- ja häiriötilanteissa tilanteiden hoidossa. Yhteiskunnan kannalta merkittävien toimintojen takaamiseksi käytössä olevat niin sanotut vähän käytössä olevat laitokset, kuten vesihuollon varavoimakoneet, tulisi vapauttaa päästöjen raja-arvojen toteuttamisesta direktiivin artiklan kuusi kohdan kolme mahdollistaman kansallisen säätelyn kautta. Varavoimakoneita käytetään tyypillisesti hyvin harvoin ja lyhytaikaisesti. Vähäinen käyttö johtaa tyypillisesti pitkään tekniseen elinkaareen, jolloin nyt esitetyt siirtymäajat ovat ko. laitteille liian lyhyet. Koska käyttötuntien määrä on vähäinen, on varavoimakoneiden merkitys ympäristövaikutusten hallinnan kannalta vähäinen.

Yhteyshenkilönä tarvittaessa toimivat HSY:n johtava lakimies Sari Forsström puh. 050463 1667, jätehuollon ympäristöpäällikkö Juha Uuksulainen puh. 040 504 6353, seutu- ja ympäristötiedon ilmansuojeluasiantuntija Outi Väkevä, puh. 09 1561 1222, vesihuollon talous- ja hallintoyksikön päällikkö Jyrki Kaija, puh 09 1561 2236.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Raimo Inkinen
toimitusjohtaja

TIEDOKSI

HSY:n kirjaamo